

Motion till riksdagen 2005/06:L371

av Yvonne Andersson m.fl. (kd, m, c, mp)

Talerätt vid hävande av faderskap

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om översyn av rättsläget och praxis rörande talerätt vid fastställande av faderskap.

Motivering

Lagstiftningen kring faderskap och arv måste ske med barnens bästa för ögonen, samtidigt som rättssäkerheten måste garanteras. En grundläggande princip måste vara att ett barn har rätt att veta vilka som är hans eller hennes föräldrar, om barnet så önskar och det är möjligt. Ett grundläggande och logiskt krav är då också att faderskap fastställs på så säkra grunder som möjligt. Möjligheten att säkert fastställa faderskap är helt annorlunda i dag, jämfört med bara för några år sedan. På senare år har tekniken att fastställa faderskap utvecklats, inte minst genom DNA-analyser.

Uppenbarligen hade många faderskapsdomslut sett annorlunda ut om tekniken kunnat tillämpas tidigare. I många fall omprövas också frågan om faderskap, när nya omständigheter kommer fram. Men det är annorlunda för arvingar som efter mannens död får besked om att arvsberättigade barn finns. Lagstiftningen gör det ofta omöjligt för arvingarna att efter mannens död väcka resningstalan angående faderskapet.

Det måste ligga i alla parterns intresse att ett faderskap blir riktigt fastställt – i moderns, barnets och den utpekade faderns. Lagstiftning och praxis är i dag uppenbart inkonsekventa, eftersom olika principer gäller vid olika tillfällen. Om faderskap har fastställts genom presumtion bygger lagstiftningen på avvägningar mellan olika intressen som kan finnas. Om faderskap har fastställts genom bekräftelse, finns vissa möjligheter att väcka talan, bl.a. fastställt i ett rättsfall i Högsta domstolen (NJA1988 s. 525). Däremot finns inte någon möjlighet till hävande av faderskap som fastställts genom dom. I det senare fallet kan alltså inte arvingarna väcka talan. Det förefaller märkligt att efter levande ska ha vissa möjligheter att ifrågasätta ett faderskap som bekräftats

Fel! Okänt namn på

av mannen men inte kunna ifrågasätta ett faderskap som fastställts genom dom.

Enligt vår mening borde rätten att väcka resningstalan lagfästas för arvingar, oavsett hur faderskapet fastställts. En översyn borde snarast genomföras.

Stockholm den 28 september 2005

Yvonne Andersson (kd)

Elizabeth Nyström (m)

Ingegerd Saarinen (mp)

Viviann Gerdin (c)